СЕРБСКЕ НАРОДНЕ НОВИНЕ.

Новине наше излазе сваке седмице двапутъ а С. Нар. Листъ по єданпутъ.

ГОД. X.

Пренумерирати се може на свак. ц. к. Пошти с полгод. ценомъ 5 фор. среб.

ЧИСЛ. 19. ПЕШТА, Неделя 9. Марта. 1847.

УНГАРІЯ.

У Новина Дал. Хорв. Слав. читамо слѣдуюће*): Дописъ изъ Пеште. Надзирателство греконесѣдинѣны школа по Унгарской и сдружены кралѣвина, коему на челу стои велможни Г. кралѣв. Совѣтникъ Евгеній плем. Ѣурковићь, послало є преясному надвойводи Стефану, кр. намѣстнику сожалуюће писмо, у коемъ му є изявило свою тугу и жалость надъ губиткомъ, когъ є смрѣу покойнога надвойводе Іосифа не само онъ као синъ, него сва домовина, именито пакъ и слѣдбеници источне цркве претрпили, и препоручило се у узвишену нѣгову заштиту. На ово писмо добило є исто надзирателство**) одъ преяснога надвойводе Стефана слѣдећи одговоръ, кои у вѣрномъ преводу съ мађарскогъ ево читателѣмъ приобштавамо.

Благородна Господо! Жаленѣ Ваше сбогъ смрти незаборавлѣногь любезногъ отца могъ, кое сте у допису Вашемъ одъ 3. т. м. у слѣдъ нѣжногъ Вашегъ прама мени саучастя изаснили, служи ми за наймиліє доказателство оногъ благотворногъ утицая, съ коимъ се є многозаслужно дѣйствованѣ покойника и на греконесѣдинѣны по Вама представлѣны школа ствари разливало — а исто тако є и свидѣтелство оногъ благодарногъ памятствованя, кое Ваша Господства у своима нѣдрима вѣрно хране.

Примите дакле како за ово, тако и за оно Ваше мени засвѣдочено соучастіє и повѣренѣ мою срдечну благодарность, и будите увѣрени, да ћу я и у овомъ смотреню отца могъ примѣру слѣдовати, и да ће многоважно школа и одхранѣня дѣло, поредъ когъ се и Ваша Господства неуморно труде, и у мени топлогъ покровителя и напредователя наћи. Кои у осталомъ желећи Вамъ свако благо остаємъ у Бечу 23. Февр. 1847. Вашы Благородства доброжелатель Стефанъ с. р. кр. намѣстникъ.

На фондъ Кньижевногъ Содружества Матице Србске приложіо є Г. Єфремъ Барићь, као туторъ у име православне Панчевачке цркве „Успѣнія" 5 фор. — Православно обштество В. Бечкеречко 60 фор. сребра. — Да се хоће и друга наша обштества на овако лѣпе примѣре ревности угледати, и на подпомаганѣ обштегъ народногъ добра, маня маньима, а већа већима принесцима похитити, како би брзо и ми грданъ коракъ у напредакъ учинити могли!!!

Изъ В. Кикинде. — О прошлимъ месоєђама, на игровеселя овдѣшня велико є втеченіє имала смртъ Нѣг. Височ. државногъ Надворника, єръ и наше окружно надлежателство по примѣру свію другы, у жалости находећи се, само є два игровеселя у великой дворани држати допустило; странны є гостію врло мало било, зато є садъ, и конверзація, и духъ овдѣ србски владао, премда неможемо незажалити, да смо видили отмѣны Србаля и Србкиня у чардашу участвовати, кои су се у одушевлѣной народной игри колу, стидили заиграти; богме, богме то є оно, о чему непрестанно наше Новине яучу. — Одъ неколико дана: неба ведріє лице увѣрава насъ, да се къ миломъ пролећу приближуємо, ал' и време є већъ, єръ преко дуге зиме, поеде марва сву зимницу, и садъ нема съ чимъ да се зарани, а и халовите пећи прогуташе намъ толики огревъ, тако да сламе, коє є хватъ обично по 4—5 фор. В.В. садъ се єдва по 20—30 фор. купити може. — А и за лѣбомъ да многи пиште, то засвѣдочава свакидашни велики брой просіяка, не мало и кассе како приватне, тако и явне у тому свидѣтелствую; єръ гдигодъ є било новаца на издаванѣ, ту се садъ ни за редовне потребе више неналази; іоштъ є остало преко 10.000 фор. В.В. у нашой црквеной касси іоштъ богме доста одавно безъ икакве користи у готовности лежећи, и башъ зато страда сирота наша црква, што ніє у станю себе оденути, тако, да око нѣ, пролазећа кола, сваки данъ по єдну гробницу, све на нѣнъ трошакъ, пробияю; и піяца, коя іой већъ на прагу стои, хоће у цркву да уђе; и ніє у станю наше обштество заключеніє изпунити 26-огъ Януаріа 1846 да се око цркве каква таква заграда обвуче, алъ опетъ є у станю, да помогне сиротиню, а и право є, єръ сиротиня є ню помогла, пакъ зашто неби садъ обогаћена майка свою сирогадъ у наручія пригрлила. — И изъ тогъ є узрока пл. наше обштество услишавши гласъ народа, 5-огъ Февр. т. г. єдногласно заключило. да се више речени новци међу сада оскуднимъ жительима по соразмѣрію, у заямъ или на ємство поделе, коє се надамо, да ће Гда тутори што скоріє учинити, да новци безъ лихве нележе, и да се у нужди помогне по ономе: bis dat qui cito dat. — Jubilate! У истой скупштини при концу буде намъ прочитано одъ Сомборскогъ Србскогъ обштества на насъ управлѣно писмо; у коемъ намъ браћа Сомборцы на кратко, но искрено описаше нужду Народнѣгъ Конгресса, и позиваю насъ, да би и ми за одобренѣ Народнѣгъ Конгресса на Нѣг. царско Величество молебно прошеніє што пре одправили. Наше обштество, коє свагда при оваковимъ случаевима разумно поступати знаде, ни садъ ніє пропустило на исто полезно заключеніє донети. — Морамо признати, да є писмо у скупштини съ найвећомъ радосћу примлѣно. Овы дана надамо се, да ће исто прошеніє безъ закосненія оправлѣно бити, и да неће за непостоянство, чіегодъ било, запети. — Кадъ о не, и постоянству споме-

*) Премда би за ово извѣстіє у свакомъ смотренію ближе биле Нар. наше Новине, и премда би приличніє и нама мниліє било, да су Новине Далм. Хорв. Славонске изъ наши Листова овако извѣстіє извадити имале, нежели што ми изъ ньы вадити морамо; опетъ зато као ствар народно занимльиву, и одтуда читателѣмъ нашимъ сообштити, ма и непозвани, за дужность држимо, као што смо и досадъ све о депутаціи фондомъ народны школа управляюћой почит. публикуму сообштити готови били. Учредн.

**) У мађарскимъ Новинама Пешти Хирлапъ (куда є такође ствар обнародованя (?) ради послата), види се, да є писмо Нѣг. Височ. Ерцхерцога Стефана управо на депутацію народны школа наши фондомъ управляюћу, а не на надзирателство школа управлѣно, као што є и сожалително писмо не одъ надзирателства, него одъ депутаціє поднешено. Учредн.

ну, налазимъ за добро обявити, да се не чуди читаюћи свѣтъ, што ће кодъ насъ, већъ одъ петъ мѣсеци находећи се српски театеръ, престати морати, онъ истина ніе страдао као Пештански нѣмачки, но страдао е непостоянствомъ управителя,*) и тако е данасъ српски театеръ, и найродолюбиви Србаля найвећу мрзость на себе навуко.

О окружнимъ стварма. Новъ паушални контрактъ, у смотреніе притяженія веће части нашы земаля, за идући 10 година одъ камер. Администраніе Темешке, іоштъ ніе приспѣо, и сваки данъ очекуемо у страу и надежди, да ћемо гледаюћи на толике рђаве године, и толике унутрашнѣ диштрикта потребе, као школа, шпиталя касарни и. т. д. манѣ, илъ више одъ садъ плаћати. На мѣсто млогозаслуженогъ двадесетпето годишнѣгъ Оберфишкала, и сада поставшегъ Сенатора Гдна А. а І. за оберфишкала наименованъ е Г. Петаръ Таназевићъ. Пуно надеждномъ овомъ Гдну двоструко радуемо се: прво што е нашъ рођени членъ и одавде родомъ, друго што при страннимъ правоправствама више година занимаюћи се, довольно ће бити себи искуства за права и правдобранителя окружія овогъ сабрао; ми га дакле съ разширенимъ рукама у обятія наша очекуемо. — На оне млоге рекурсе, кои су найвишимъ мѣстама поднети, да намъ се што пре, одъ 16 и више година заоставшу рештаурацію држати одобри, іоштъ немамо конечногъ рѣшенія; а ово е врло незгодно за станѣ наше; очевидно е, да би се о овоме ревностніе постарати требало намъ.

О елибертаціи нашегъ диштрикта озбильски се ради, и осимъ велики скупштина, кое су на неизвѣстно време одложене, држу се свакогъ мѣсеца при концу, тако назване одборне. При коима, нека ми се допусти примѣтити, да неувиђамо, одкудъ право има Кикиндско обштество овдѣ 8. гласова давати, кадъ друга окружна обштества сва заедно толико имаю? Къ томе, кадъ се узме, да е презесъ одбора Кикинђанинъ, то е онда ясно, да кикиндски обштинари у томъ одбору пресудити могу, кадъ што хоће по своіой вольи. — Не би дакле ни нуждно било, да друга обштества по едногъ у Кикинду шиляю, да овай о ньіовомъ трошку гледи, како се Кикинђани сами о обштемъ диштрикта добру совѣтую; кад' би се то могло и средствомъ писма ньима обзнанити. — Ово ненаводимъ изъ негодованія каквогъ, као да би досадъ Кикиндска већина овы обштинара на зло употреблѣна била, него само зато, што би у будуће можда употребити се могла противъ и оногъ: што е право, право!

Извѣстіе и Опоминаніе.

Будући да на учинѣни одъ стране книжевногъ садружества Матице Српске книжевни задатакъ овай: Некъ се напише „Политическо Историческо Изслѣдованіе првы трагова битія Србаля у Аустрійскимъ државама, а нарочито у Унгарій, съ особитимъ дипломатическо критическимъ разсмотреніемъ уговора, права и привилегіа, подъ коима су се они у ове државе населявали, као и промена, кое су уговори права и привилегіа та повременно искусила; и изъ свога овегъ има се колико е можно обширніе извѣсти како пређашнѣ тако и садашнѣ станѣ Србаля у истимъ државама у политичномъ, гражданскомъ, и религіозно црковномъ смотренію“ са наградомъ изъ основанія Вбл. Г. Іоанна Нако одъ 100 Дуката до поставлѣногъ рока, дана св. Іоанна Крестителя о. г. ни едно приспѣло ніе, рокъ овай на іоштъ едну годину т. е. до 7-огъ Януара 1848. продужава се.

Такође у смотренію задатогъ дѣла: „Исторіа Народа Српскогъ начиномъ за прость народъ сходнимъ написана отъ прогъ нѣговогъ историческогъ появленія до наши времена“ са наградомъ отъ 60 дуката такође изъ предхвалѣногъ основанія, поводомъ тимъ, што поставлѣни рокъ до конца Марта мѣсеца т. г. излаази, сви они, кои су у овомъ задатку дѣлали, да би плодове труда свогъ благовременно поднети и дѣла содружеству поузданомъ приликомъ послати ускорили позиваю се и опоминю се. Дано изъ засѣданія Матице Српске у Пешти 22-огъ Февруара држаногъ.

*) Управитель е пакъ нѣки П. П. — юриста шта ли е? кои е имао честь више се пута чрезъ сами Народни Новина изяснити, да Шилерова дѣла на српски издае, и овдѣ е зато већъ и новце покупіо. — А дѣло кодъ Шилера остало. Д.

СЕРБІЯ.

Београдъ. — Познато е, да кодъ насъ Читалиште существуе, кое е тако лѣпо украшено, и съ потребама за читанѣ снабдѣвено, да намъ у томъ ништа више желити нетреба. Едну цѣлу годину дана ово е заведеніе постояло, безъ да е буди ко одъ дружства врећанъ, тако, да е у цѣломъ заведенію една обшта слога и любовь владала, коя намъ е помогла, те смо у толико успѣли, да смо се ове године насъ више рѣшили, и почели смо едне Новине сваке неделѣ издавати. Кадъ смо наше правителство за декретъ молили, како би намъ се наше Новине писати дозволиле, ми смо ясно казали, да ћемо вѣсти изъ странны Новина у страннимъ езицима преводити, и чрезъ наше Новине сообштавати, и прво, друго и треће число овой е цѣли совршено одговорило, али послѣ почели смо одма на нашемъ старомъ елементу радити, сирѣчь: раздирати се, као што се сваки може увѣрити изъ нападаня на Г. М. С., па ономадашнѣ наше Новине не поштедише ни нашегъ содруга Г. П. Р. Да ли е то у своемъ реду било, реченогъ Гдна онако предъ свѣтомъ обличити, нека се по добивеномъ декрету суди, есмо ли ми сотимъ кодъ наше тенденціе остали, сваки ће увидити. Промислити треба, да насъ Правителство даногъ благодѣянія лако може лишити, съ коимъ би се велика штета нанела, почемъ наше Новине нису орудіе мрзости поедины лица, кои, ако имаду што међу собомъ, а они нека изванъ нашы Новина мейдане дѣле, али наше листове за ньіове борбе, као поля убойна, нетреба да употребляваю, еръ ако е Гднъ Р. при испиту школскомъ кою матерію преслушати изоставіо, могао би и я доћи на ютренѣ пакъ описати, да ли полноћница ніе одмолѣна, или полувечерна достойно у вечеръ читана? еръ съ подобнимъ поступцима недолази се къ цѣли, него се само у омразу бацамо, кое намъ шкоди, а никакове асне неприносн. А особито за любовь оногъ заведенія, коегъ исте Новине насловъ носе, треба да се подобна нападаня, ма одъ кое стране, избѣгаваю.

Нѣки Ридеггеръ изъ Беча желн прелиминарія за Српску Исторію одавде имати, но на жалость мора му се одговорити, да такова іоштъ совокупили нисмо.

Не могу заключити ово писмо да нѣколико рѣчи и Загребачкимъ нѣмачкимъ Новинама, Чис. 17, не одговоримъ, у коима се нѣки Србинъ тужи, да ми овдѣ иновѣрце нетрпимо, іоштъ манѣ, да такови могу учительска, профессорска и лѣкарска званія получивати; што се трпѣнія тиче, на то одговарамъ, да ми жителя овдѣ имамо еврейскогъ вѣросповѣданія, кои совршена иста права као и Срби уживаю, па шта више у правителственой служби имамо 2 доктора и едногъ капелмайстора; други иновѣрца жителя немамо, осимъ люди, кои изъ странны држава долазе и одлазе, дакле се овдѣ привременно и баве, па се таковима и недозволява у ньіовомъ богослуженію храмове дизати, као што се не трпи и у Бечу, и на другомъ мѣсту, да тамо съ трговиномъ живећи Турци џаміе подижу. Што се пакъ добиваня учительскогъ званія тиче, то е наравно, да се иновѣрцу таково по селима неможе давати, не изъ другогъ узрока, него изъ единственогъ тогъ, што они у пояню и обредима наше цркве нису искусни, профессора пакъ имамо 2 иновѣрца, па нашъ лицеумъ непостои толико година, колико академія Загребачка суштествуе, па мени ніе познато, да е икада тамо Србинъ профессоромъ био; — а лѣкара римокатолика има по службама 14, а напротивъ Срба само 8, изъ когъ се види, да е Извѣститель реченогъ доставленія био заузетъ

Србинъ (ein befangener Serbe), съ коимъ е онъ хтѣо на србски народъ и правителство нѣку лягу набацити, коя нѣму надлежи, као неистиномъ вѣстнику; премда исти Извѣститель Србію и србско правителство у своме допису извинява, и само доказуе, да единствени Г. Р. Д. . . — тому се као противникъ показуе, да се иновѣрци у нашемъ отечеству не трпе. Заиста то е празно измишленіе; зашто Г. Извѣститель ніе казао, да е Г. Р. Д. еданъ човѣкъ, кои свое отечество люби, а поредъ овогъ и сонароднике болѣ одъ туђина уважава, па да су ти иновѣрци знали себи путове у срца свію скоро нашы великаша продрети, а кодъ овогъ да іоштъ до данасъ нису могли успѣти, да веће уваженіе одъ Срба имаду, него ій онъ у толико само као браћу пази, али имъ захтѣваюће првенство, за коимъ ови лѣбде, неће да одобри; а да имъ на путу не стои, да званія по ньовимъ способностима добиваю, доказуе се колико ій е у званіяма, коя су получили, безъ да се е на вѣрозаконъ погледало, еръ само инжинира има 4—5, ніе казано да су овима званія подѣлена зато, што способны Срба нема за иста званія, него су поставлѣни зато, како би се свѣтъ освѣдочіо, да и србско правителство разуме духъ 19 тогъ столѣтія, по коме се и поступа. — Іоштъ и ово морамъ примѣтити, да и я знамъ, да самъ у 19-омъ столѣтію, па зато ово нѣколико реди Вамъ и сообштавамъ, молеѣи Вамъ, да немислите да самъ противникъ явности, еръ самъ при почетку овогъ писма противъ явности писао; Боже сачувай! да би се я томе икада противіо, кадъ би явность тако дозволѣна била, да се свака погрѣшка, ма она се кога тицала, являла, али кадъ се кодъ найманьи почне, па и кодъ овы остане, онда се то незове погрѣшке являти, него на таковe нападати; а нападанѣ е свуда забранѣно, являню е пакъ у више држава у Европи путъ отворенъ, напротивъ тога нападаню е свуда затворенъ. — Г. Маіоръ Миша, како е изъ Влашке дошао, одма е на погореле Иваньичане 10 цес. дуката, а Читалишту Београдскомъ 50 талира поклонио, за кое му се благодари, и Богъ да га содржи, да много година щедро благодѣянія може чинити, као што е и до сада чиніо.

ГРЕЦІЯ. — Атина, 28-огъ Фебр. — Г. Муссурусъ е зетъ Г. Богоридеса, тако названогъ князя одъ Самоса. Текъ што е као турски посланикъ у Атину стигао, дѣйствовао е противъ жителя Самоса съ намѣреніемъ, ньи къ повратку принудити. У смешанимъ одборима толико е плеткаріо, и тако е пристрастанъ био, да е негодованіе о томе, што имъ турски судъ суди, една одъ наймоѣніи причина била, коя е независиме Грке на 3-ѣи Септ. принудила. Г. Муссурусъ е мисліо, да као христіянинъ двогубу ревность показати има, да би тако повѣреніе свога правителства придобіо. Онъ се придружіо енглезскомъ посланику, коега е примѣру онъ само слѣдовати имао, да се, колико е могуѣе, веѣимъ непріятелѣмъ землѣ и династіе покаже. Кадъ е нѣговъ тастъ планъ направіо, да княземъ одъ Крете постане, потребовао е онъ ово посланичество, указивао му се услужнимъ, и служіо е слепо свима нѣговимъ желяма. Одтудъ нѣгово неизяснимо ћутанѣ приликомъ кретске експедиціе године 1841-ве, и нѣгово поздніе поступанѣ противъ населивши се у кралѣвство Кретяна, кое е онъ у свою кућу сазивао, и обеѣанѣмъ и новцемъ на повратакъ у Крету принуѣавао. Ово продрзльиво повреѣаванѣ народногъ права, на кое се греческо правителство тужило, одобрено е одъ енглезскогъ кабинета у ноти одъ Октобра прошле године. Да се Г. Муссурусъ траюѣемъ министеріюму Маврокордатоса одъ 29-тогъ Марта 1844., кои е министеріюмъ енглезски посланикъ подъ свое непосредственно покровителство узео био, мирно владао, познато е. Текъ што е правителство у руке Г. Колеттиса прешло, одма започне онъ ратъ противъ хелленскогъ правителства са нечувеномъ необузданостію. Зло мнѣніе о нѣму тако се далеко простире, да се говори, да е онъ и у разбойничества, коя е оппозиція произвела, помѣшанъ био. Сообращеніе са Турскомъ отешчавао е онъ подъ различнимъ изговоромъ. Да би онъ свое малоцѣненѣ греческы надлежателства показао, обичествовао е Сенаторе и Депутирце, за народность добро познаты лица и трговаца упитивати, кадъ се за ньи визиранѣ путногъ писма одъ нѣга искало. Будуѣи е министеріюмъ одъ последнѣ енглезске ноте на све то ћутао, држао е призрѣніе, кое е министеріюмъ спрама покровителствуюће едне силе имао, за плашльивость, и дао се до толике продрзльивости довести, коя се више трпити ніе могла. Онъ е нѣгову роллу изиграо. Онъ нити сожалѣванѣ, нити мрзость незаслужуе. Хоће ли она политика, кое се онъ држао, успѣха имати, друго е питанѣ. Ово значи зашто да таимо — Грецію у нѣной малености и незнатности оддржати.

— Новине французске „Тимесъ" у едномъ извѣстію изъ Грециѣ и слѣдуюће содржаваю: „Сваки Гркъ снабдѣва се са оружіемъ, и веѣъ и о притяжанію Цариграда снива. Чуо самь и то, да су више лица свое бракосочетаніе одложили у надежди, да ѣе се у цркви св. Софіе вѣнчати. У Енглезской ѣеду све ово за безуміе држати, но греческо правителство осланяюѣи се на совѣте французске, држи садашнѣ магновеніе за сходно за даля предпріятія."

ВЕЛ. БРИТАННІЯ.— У засѣданію долнѣгъ дома 4-тогъ Марта започета су договараня о Краковіи, и Г. Хуме учиніо е четири предложенія; ова 1-во Овай домъ, парламента, кои вѣрно наблюдаванѣ Бечкогъ уговора одъ 9-тогъ Юнія за темель мира и благостоянія Европе сматра, са бригомъ и негодованіемъ гледи союженіе свободне вароши Краковіе и нѣногъ предѣла са Аустріомъ Бечкогъ 21-огъ изъ поднешени парламенту рачуна види се, да е Енглезска државна касса у капиталу и интерессу тако названогъ руссиско-холландскогъ займа одъ год. 1816 до 1846-те године веѣъ 40.493.750 фор. платила, и да ѣе конечно изплаѣенѣ овогъ дуга іоштъ други 47.006.250 фор. коштати, тако да ѣе се 100 год. сваке године близу 800.000 фор. Руссіи давати имати, 3-ѣе Уговоромъ одъ 16-тогъ Нов. 1831-ве год. измеѣу краля енглезскогъ и цара руссискогъ заключенимъ, соизволила е Енглезска, да едну часть старогъ Холандезскогъ дуга Руссіи осигура, изъ призрѣнія на обште уредбе Бечкогъ уговора, когъ е Руссія примила, и кои у пуной важности постои; 4-то Овай е домъ дакле тога мнѣнія, да е Руссія уредбе Бечкогъ уговора фактически повредила, и да ове поступкомъ Руссіе спрама Краковіе више непостае, да се дакле са плаѣанѣмъ Руссіе одъ стране Енглезске престати има. Ова е предложенія доказивао Г. Хуме у обширномъ, многимъ увредама противъ Аустріе, особито пакъ противъ Руссіе, напунѣномъ слову. Онъ се трудіо у истомъ доказати, да е позната нота Аустріискогъ кабинета за правданѣ противъ Краковіе наблюдаване политике сасвимъ недовольна. При томъ повторіо е онъ веѣъ више учинѣно потврждениѣ: будуѣи е бечки уговоръ у смотренію Краковіе повреѣенъ, зато се цѣо овай уговоръ, темель новогъ европейскогъ државногъ права, као укинутъ сматрати има, и не само Польска, него и землѣ на Дунаву, рѣкама По и Райни имаю право у преѣашнѣ станѣ повратити се. Г. Хуме е ова своя предложенія са многочисленимъ цитатима изъ списателя, кои су о народномъ праву писали, доказивао. — Лордъ Палмерстонъ, на когъ се садъ очи свію обрате, ћутао е, до мала у стане пакъ Лордъ Г. Русселъ, и у кратко овако се изясни: „одъ три силе, особито одъ княза Метерниха у име Аустріе наведени доводи невиде се бити довольни, да се оно, што се догодило, оправда. Я немогу ни да помислимъ, да се не би такове уредбе учинити могле, кое би дѣятелность свободне и независиме Краковіе истина ограничиле, али и

оддржаніе нѣногъ имена и независимости осигурале, а съ друге стране сваку опасность политически замѣшателства странны бѣгунаца или уклониле, или осуетиле. Мени се особито чрезвичайно бити види, да наспрамъ оне мале државе, оногъ атома едне државе, окружене Аустріомъ, Руссіомъ, и Прайзскомъ, овимъ грднимъ државама са ньовомъ неизмеримомъ военномъ силомъ, и неизцрпимимъ изворима помоћи, да ове државе, кое све путове у Краковію у своимъ рукама имаду, и свакогъ магновенія войнство у исту пустити могу, и кое су по гласу Бечкогъ трактата, многа права у смотренію на ову републику имале, нису довольно снаге имале учинити, да Краковія ньовой сили и вла_и опасна небуде. Заиста сумня се раћа, да е великимъ силама послѣ уничтоженія Краковіе мило било рећи: „могућность правителства е прошла. Краковія е позоріе анархіе и нереда, и нема другогъ средства, него ню сасвимъ уничтожити.“ Я држимъ, прво, да е Бечки уговоръ дѣйствително повређенъ, второ, да би три велике силе, да се цѣла стварь конгрессу свію тицаюћи се сила поднела била, тешко поступанѣ свое оправдати могле биле. У смотренію дуга, кои се одъ стране Енглезске Руссіи плаћа, изясніо се Лордъ Руссель, да се такови и по нѣговомъ мнѣнію, и по мнѣнію найзнатніи правдослова, далѣ плаћати мора.

ПОРТУГАЛЛІЯ. — Маршалль Салданха са 7000 войника, међу коима има 900 коняника, недвижимъ недалеко одъ Опорто стои. Онъ се сваки данъ спрема да рѣку пређе, но то ніе учиніо, и тако е очекиваня свію свои пріятеля осуетіо, будући е прилику, коя се неће тако лако повратити, пропустіо, да войводу бунтовника на повратку одъ Віяне одцепи. Войнство бунтовника садъ яче е и болѣ уређено, него кральичино.

ТРГОВИНА и РАДИНОСТЬ.

Пешта, 19 тогъ Марта. — Последнѣ седмице садашнѣ съ вашара ни су се послови са рукодѣлнимъ еспапима поболшали. Єдва се ко на овако р'ђаве послове опоминѣ. — За вуну, едностриж ну одабрану, било е много купаца изъ внутреньости и изъ странны земаля; каошто се мисли, продато е около 12.000 центи. Цена е одъ прилике она иста, коя и прошлогъ вашара. — Цена шишарка ніе хотѣла скочити, премда е много тражено. Лоя е било мало. — Дуванъ врло скупъ. — Зечіе коже мало су у цени скочиле. — Ракія и шльивовица скупа. — Урађена и неурађена кожа ефтина. — Поташа е већма тражена, него пређе, но ніе у цѣни скочила. — Рана на цѣни.

Ѣуръ, 13-тогъ Марта. — На данашнѣмъ седмичномъ вашару било е доста ране сваке струке, особито ечма и зоби. У почетку се много искало, но на последку све е слѣдуюћомъ ценомъ продато. Чисто жито 10 фор. 15 кр. — 11 фор. 36 кр. — наполица 8 фор. 15 кр. 9 фор. 15 кр. — ражъ 7 фор. 45 кр. — 8 фор. 30 кр. — ечамъ 6 фор. 15 кр. — 6 фор. 45 кр. — зобъ 3 фор. 36 кр. — 3 фор. 45 кр. — кукурузъ 7 фор. 24 кр. — 7 фор. 45 кр. — пасуль 10 фор. 30 кр. — 10 фор. — очекивамо више ране и ефтинію цену.

Изясненіе. О Драголюбу, Србскомъ Забавнику, за нуждно налазимо предварително то изяснити, да е Драголюбъ и за год. 1846 разнешенъ, али на вересію (!). Ни за Драголюба 1845 многи намъ іоштъ и многи Пренумеранти и Скупительи платили нису; има іоште доста и акція неплаћени! Ми ово преписуемо не рђавой ревности, него рђавой години и рђавомъ вашару, и надамо се идућегъ вашара, да ће намъ ревнительи књижества за ову књигу све новце до крайцаре послати, како би могли онима, коихъ се тиче, и рачунъ о ньой дати. Колико смо дознати могли, Драголюбъ е досадъ свуда благонаклонно примлѣнъ одъ публикума, а одъ критикера ніе се досадъ ни еданъ появіо, него то е све, што намъ се одъ многи страна пребацуе: зашто тако доцканъ излази: На ово одговарамо: опетъ зато, што и предплатомъ слабо и тежко, а прилозима књижевнимъ, умномъ помоћу до зла бога крваво подпомажемо; и ни едно се чедо вальда съ толикимъ мукама ніе родило, као ово! Мати жели, да іой е чедо и лѣпше и здравіе, и паметніе одъ све дѣце и у родбини, а камо ли одъ туђе: зато смо и ми желили, да Драголюбъ и у художественомъ смислу, довольнимъ и найвећегъ совершенства образима снабдѣвенъ, и видъ му и везъ све у найвећой елеганціи буде; желили смо, да се све народнимъ изгледомъ дичи, и народности духомъ да дише, па одтуда само колика неволя! Камо таковы образа спрама прилога, или камо прилога спрама образа? Па све то тако скупоцѣно, треба, да се да за едну и полъ форинту (што други по 5 ф. продаю), да би ньы толико више себи књижицу прибавити могли! Съ прилозима е, као што реко, найжалостніе изгледало. Да би све оригинално, и све народно, и народнимъ видомъ и духомъ напунѣно било, не само да смо више пута, као што е познато, у Новинама молили, него смо и приватно познатима и пріятельима писали, и такове прилоге молебно искали, па опетъ ни у првомъ ни у другомъ Драголюбу нема ни треће часть прилога, кои су за Драголюба справлѣни и послани, него смо морали и сами дуго и на све стране тражити, и што се за Нар. Листъ можда послало, узети, и да што згодніе доће, чекати, те тако едва едвице, што смо желили и обѣћали, саставити тако, да е Драголюбъ, особито последньи, већъ у печатньи био, кадъ смо изъ нужде узете гдикое предмѣте одбацивати, и одъ едногъ и другогъ брата измолѣнима больимъ и цѣли сходніимъ сочиненіяма замѣнути могли. Прошастогъ вашара само сбогъ едногъ туђомъ кривицомъ непослатогъ намъ образа; ніе се дѣло справити могло. — Найпослѣ, знаюћи, како кодъ насъ све тежко иде, нисмо се ми у издаваню овогъ Забавника за извѣстно време ни везали, и свагда предъ нову годину издати га ни обѣћали премда би тако издавати и прилика, а и желя наша била. Нѣмци, и други, истина съ полъ године раніе издаю, алъ зато, ербо лако издаю и по 20 – 30 Алманаха сваке године, па хите, да еданъ другогъ съ продаіомъ преухитре, и гди ћемо се ми, и у чему съ Нѣмцима сравньивати, и т. д. и т. д.

Учредникъ и Издаватель Драголюба.

Цена ране у грошићи у шайну.

	Пешта. 12-тог Март. пешт. мер.			Пожунъ. 12. Март. пож мер.		Н. Бечей. 4. Март. пож. мер.		Мошонъ. 11. Март пож. мер.		Ѣуръ. 6. Март. беч. мер.	
Жито .	340	370	—	210	233	215	220	180	255	200	225
Наполица .	—	—	—	—	—	190	195	165	190	170	180
Раж .	—	290	—	—	175	180	185	164	180	156	165
Ечам . .	220	240	—	134	150	160	165	116	140	130	134
Зоб . .	112	120	—	80	84	64	65	74	82	73	75
Кукуруз .	230	250	—	—	166	155	170	152	160	150	152

Течай новаца у Бечу 16-тог Март.

Државне облигаціе	са 5 на сто		$108^{5}/_{16}$
— —	„ 4 „ „		100
— —	„ 3 „ „		72
Заям од г. 1834.	са изиграв. од	500 ф.	$767^{1}/_{2}$
— 1839.	—	250 ф.	298
Банк - акціе			1582
Дунавског Паробродства . . .			670
Унгарског Средоточног гвозд пута .			$98^{1}/_{4}$
Пештанског сталног моста . . .			—
Естерхазини Лозови			$61^{1}/_{2}$
Царски дукати		4 ф.	41 кр.

Станѣ Дунава.

у Пешти

16. Март. п. р. 4′ 9″ 0‴ н. 0.
17. — — 4′ 0″ 3‴ —
18. — — 4′ 0″ 0‴ —

Лутрія.

Будим, 17. Март.					Бечъ, 10. Марта.				
82	46.	64.	57.	43	81.	64.	77.	27.	44.

Учредникъ и Издаватель Ѳеодоръ Павловичь. — У Пешти М. Дороѳеѳ улици Nro 20.

У ПЕШТИ, писмени I Баймела.